

İdarece şikâyet başvurusuna cevapta ise işçilik giderinin genel giderler arasında değerlendirilmesi gerektiği ifadelerine yer verilmiş olup, birim fiyat tarifleri incelendiğinde ise ilgili iş kaleminin tanımının yapıldığı, işçilik için gerekli personele yer verilmediği İdarece Sözleşme Tasarısında sayılan işçilerin asgari düzeyde olduğu, ihtiyaç duyulması halinde sayının arttırılabileceği ve işçilerin iş programına uygun olarak, her an iş yerinde bulunması gerektiği hususları

da bir arada düşünülduğünde 1 adet ızgara temizliği için gerekli erbap işçi girdi miktarının tespit edilerek aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında isteklilere gönderilen analiz formatında ayrıca yer verilmesi gerektiği, ayrıca işçilik giderlerinin açıklanması zorunlu giderlerden olduğu ve genel giderler içerisinde değerlendirilemeyeceği anlaşıldığı hk

Toplantı No : 2020/031

Gündem No : 21

Karar Tarihi : 08.07.2020

Karar No : 2020/UY.I-1178

BAŞVURU SAHİBİ:

İnko Proje İnş. Tic. A.Ş. – Altek Grup İnş. Mad. Tic. Ltd.

Şti.- Altar Müh. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü,

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2020/4533 İhale Kayıt Numaralı "Asya Yakası 2,Kısım Müteferrik Atıksu, Yağmursuyu Dere Temizlik Bakım Onarım İnşaatı" İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 24.02.2020 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen "Asya Yakası 2, Kısım Müteferrik Atıksu, Yağmursuyu Dere Temizlik Bakım Onarım İnşaatı" ihalesine ilişkin olarak İnkö Proje İnş. Tic. A.Ş. – Altek Grup İnş. Mad. Tic. Ltd. Şti.-Altar Müh. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı'nın 27.05.2020 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 03.06.2020 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 12.06.2020 tarih ve 25663 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 12.06.2020 tarihli dilekçe ile itirazın şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2020/961 sayılı itirazın şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazın şikâyet dilekçesinde özetle,

1) İhale komisyonu kararıyla ihalenin aşırı düşük teklif açıklamaları uygun bulunan Eren İnş. San. ve Tic. A.Ş.

üzerinde bırakıldığı, ancak anılan istekli tarafından sunulan aşırı düşük açıklamalarının uygun olmadığı, istekli tarafından sunulan teklifin yaklaşık maliyete oranının $39.696.012,24/76.539.889,52 = 0,5186$ olduğu, bu değer $\%48,14$ ' lük bir indirimle tekabül ettiği,

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemleri bünyesinde $\%25$ kâr ve genel gider bulunduğu, bunun $\%15$ 'inin genel gider, $\%10$ 'unun yüklenici kârı olduğu, geri kalan tutarın ise iş kaleminin maliyetine karşılık geldiği düşünüldüğünde $\%48,14$ oranında indirimli bir teklifin yapılabilir olmadığı, bu teklifin açıklama ve belgelendirme kabiliyetinin bulunmadığı,

Anılan isteklinin tam puan alabilmek için verdiği teklifin birim fiyatlarla açıklama yaparak kanıtlamaya çalıştığı rakamlar arasında izah edilemez bir değer farkı olduğu ve sunulan açıklamaların uygun olmadığı,

a) Analizlerde yer alan nakliye iş kalemi unsurları için yapılan açıklamalar, idarenin sabit nakliye birim fiyatı (SNBF) şeklinde belirlediği talep ve şartları karşılamadığı, açıklanması istenen iş kalemlerinin ihale dokümanı kapsamında yer alan birim fiyat tarifleri incelendiğinde; şantiye dışı kazı ve moloz nakli, kırma taşın ocaktan nakli, çimento nakli, demir nakli girdilerinin açıklanması istenen analiz girdileri olarak belirlenmesi gerektiği,

İdareye yapılan şikâyet başvurusunda, nakliye analiz girdilerinin usulüne uygun şekilde açıklanmamış olduğu iddiasına karşı idarece; sınır değer altındaki isteklilerden, nakliye girdilerini SNBF27, SNBF14, SNBF25 ve SNBF20 (Sabit Nakliye Birim Fiyatları) olarak açıklamalarının talep edildiği, ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından da usulüne uygun olarak bu şekilde açıklama yapıldığı yönünde cevap verildiği,

SNBF (sabit nakliye birim fiyatı) uygulamasının İstanbul ili için geçerli olduğu, İstanbul ilindeki taşıma güçlüğü, trafik

yoğunluğu dolayısıyla araçların bekleme maliyetleri, idari makamlarca getirilen kısıtlamalar, köprü geçiş ücretleri gibi İstanbul'a özel zorluklar gözetilerek yapılan nakliye hesaplamalarını temsil ettiği, İstanbul İli için sabit nakliye birim fiyatlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı alınmak suretiyle İstanbul Valiliği'nce belirlendiği, bu birim fiyatların bir analize de dayandığı, İstanbul ili için geçerli özel zorluklar dolayısıyla (A) (taşıma zorluk katsayısı) 1,75 olarak formüle dahil edildiği,

İdarenin şikâyete cevap yazısında dile getirdiği SNBF27, SNBF 14, SNBF25 ve SNBF20 pozlarının resmi analizler ve bu analizlere göre hesaplanmış olan 2020 birim fiyatların altında açıklama yapılamayacağı,

İhale üzerinde bırakılan isteklinin nakliye girdilerini, idarenin belirlediği kural dahilinde, bu resmi analizlere göre hesaplanan SNBF üzerinden, asgari kârsız ve genel gidersiz birim fiyatlara makul bir genel gider oranı ekleyerek açıklaması gerekirken, eksik ve hatalı hesaplama yaptığı,

SNBF.27 (Şantiye dışına kamyonla kazı malzemesi ve moloz nakli) iş kaleminin ölçü birimi (ton) olmasına rağmen, m3 cinsinden tespit edilen kazı miktarının kazının cinsine uygun yoğunluk değeriyle çarpılarak (ton) cinsine çevrilmesi gerekirken bu işlemin yapılmadığı,

b) Açıklanması istenen iş kalemlerinin birim fiyat tarifleri incelendiğinde; ekskavatör ve dragline tipi makineler, motor greyder, mazot (motorin) analiz girdilerinin muhtelif iş kalemlerinin bünyesinde bulunduğu, anılan istekli tarafından bu girdiler için tüm iş kalemlerinin analizlerinde aynı fiyatın gösterilmesi gerektiği ancak yapılan açıklamalarda bu kurala uyulmadığı, aynı analiz girdisi için açıklama istenen/istenmeyen ayrımı yapılarak farklı fiyatlandırma yapıldığı,

Muhtelif iş kalemlerine giren "Sahalara göre döküm bedeli"

maliyet unsurunun ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki olan İSTAÇ tarafından belirlenmekte olduğu, bu unsurun, dahil olduğu tüm iş kalemi analizlerinde ilan edilen fiyatlar üzerinden açıklama yapılması gerekirken bu kurala da uyulmadığı,

c) Bir kısım iş kalemleri bünyesine giren aynı nitelikli makine-ekipman unsurlarının farklı rayiç girdileri olarak gösterilmek suretiyle açıklama istenilmeyen iş kalemleri kapsamına dahil edilmesinin hukuken mümkün olmadığı, çok sayıda Kamu İhale Kurulu kararına yansıdığı üzere, bir iş kalemindeki aynı tür analiz girdileri toplanarak, açıklama istenilecek analiz girdileri ve açıklama istenilmeyecek analiz girdilerinin belirlenmesi gerektiği,

Mevcut ihalede TF- 05/03 poz numaralı "Makina ile İksasız Serbest Kazı Yapılması ve Kazıdan Çıkan Malzemenin Kesin Depoya Nakli", TF- 05/01 poz numaralı "Makina ile İksasız Kanal Kazısı Yapılması ve Kazıdan Çıkan Malzemenin Kesin Depoya Nakli (İksa Bedeli Hariç)" iş kalemlerinin analizlerindeki temel girdi "ekskavatör (paletli)" olmasına rağmen bu girdinin açıklanmadığı,

Söz konusu iş kalemlerinin analiz ve tarifleri incelendiğinde, işin karakterinin makineli kazı olduğu ve ana girdinin de kazı makinesi olduğu, bu unsurun açıklanmamasının o iş kaleminin hiç açıklanmadığı anlamına geleceği,

İdare, söz konusu iş kalemlerinin bünyesine giren "ekskavatör (paletli)" temel makine girdisini beygir güçlerine göre farklılaştırmak suretiyle, aynı iş kaleminin analizinde üç ayrı "ekskavatör (paletli) " girdi türü gösterdiği, bu temel girdinin maliyetinin üçe bölünerek her birisi için analiz tutarının %3'ünün altına çekilmek suretiyle, tamamının açıklanması istenmeyen analiz girdisine dönüştürüldüğü ve böyle bir yöntemin Kamu İhale Genel Tebliği'ndeki emredici düzenlemelere aykırılık teşkil ettiği,

d) Açıklanması istenen analiz girdileri içerisinde 10.160.1026 poz no'lu "mazot (motorin)" girdisinin de bulunduğu,

İsteklinin motorin girdisini Çevre ve Şehircilik Bakanlığı rayici (10.160.1026 pozu) üzerinden açıklaması veya Tebliğ'in (45.1.13.14.) maddesindeki hükümlere uygun şekilde EPDK tarafından il bazında günlük yayımlanan akaryakıt fiyatlarını esas alarak belirlemesi ve belgelendirmesi gerekirken, her iki değer arasında kalan bir fiyat gösterdiği, aşırı düşük teklif açıklamalarının bu haliyle kabulünün mümkün olmadığı,

Anılan isteklinin, litre cinsinden gösterdiği motorin fiyatını analizlerdeki kg cinsine çevirmek için kullandığı yoğunluk oranının da hatalı olduğu, çevrim hesabında kullanılan yoğunluk katsayısının 0,8200 kg/litre – 0,8450 kg/litre aralığında olması gerekirken, bu aralığın üzerinde bir yoğunluk değeri kullanıldığı, dolayısıyla motorin için yapılan açıklamaların mevzuata aykırı olduğu,

e) Açıklanması istenilen analiz girdileri içerisinde; ekskavatör ve dragline tipi makineler, motor greyder, yükleyici (lastik tekerlekli), kombine kanal temizleme aracı, arazöz, demir doğrama imalat atölyesi gibi makine-ekipmanların bulunduğu,

Bu girdilerin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınarak açıklanması mümkün bulunmamasına rağmen, bir kısmı için fiyat teklifiyle açıklama yapıldığı, bu girdilerin ya kendi malı olarak amortisman gösterilmek suretiyle veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığı rayiçleri üzerinden açıklanması gerektiği,

Bir kısım makineler için, isteklinin kendi mülkünde olmasından hareketle, analizlerde hiç bedel gösterilmemesinin hatalı olduğu, amortisman süreleri dolmamış olan bu makineler için amortisman değerleri üzerinden analizlerde karşılık gösterilmesinin zorunlu olduğu,

Keza, bir kısım makine-ekipmanın isteklinin kendi mülkünde

olması ve amortisman sürelerinin dolmuş bulunması dikkate alınarak, bunlar için analizlerde bedel gösterilmemişse de, bu uygulama hatalı olup, bu makinelerin amortisman dışında kalan yedek parça, tamir, bakım, sermaye faizi, nakil, montaj, demontaj giderlerine ilişkin işletme maliyetlerinin ayrıca açıklanması ve kanıtlanması gerektiği,

f) Açıklanması istenen iş kalemleri bünyesinde bir kısım yardımcı analizlerin de bulunduğu,

Bu çerçevede; TF-05/06 poz numaralı "İnce Kırmataş (0-30mm) Hazırlanması ve Makine İle Serilmesi (Nakliye Dahil)" iş kalemi bünyesinde;

19.100.2015 poz numaralı "Ocakta taş hazırlanması "

19.100.1029 poz numaralı "Yükleyici (lastik tekerlekli) 1 saatlik ücreti"

19.100.1034 poz numaralı "Konkasörün 1 saatlik ücreti"

- TF-06/12 poz numaralı "Ocaktaşı ile 200 dozlu çimento harçlı; Taş Duvar Yapılması" iş kalemi bünyesinde;

19.100.2015 poz numaralı "Ocakta taş hazırlanması" iş kalemlerine ait yardımcı analizler gösterildiği,

Ancak bu yardımcı analizlerin her birinin kapsamında ayrıca işçilik, makine- ekipman ve malzeme girdileri bulunduğu, her birinin kamu birim fiyatları üzerinden açıklaması veya bu yardımcı analizler bünyesinde yer alan işçilik, makine-ekipman ve malzeme girdilerinin her birinin ana iş kalemi için belirlenen açıklanması istenen analiz girdileri ve açıklanması istenilmeyen analiz girdilerinin tespitinde dikkate alınması gerektiği,

Bu çerçevede örneğin; TF-05/06 poz numaralı iş kalemi için açıklanması istenen analiz girdisi olarak gösterilen düz işçi miktarı (çalışma saati) belirlenirken, 19.100.2015 poz numaralı "Ocakta taş hazırlanması " yardımcı analizi

bünyesinde bulunan düz işçi miktarı (çalışma saati) da dahil edilerek toplam üzerinden açıklama yapılması gerektiği, aksi bir uygulamanın yardımcı analiz içerisinde bulunan ve açıklanması zorunlu olan işçilik kalemlerinin açıklanmaması şeklinde bir sonuç doğuracağı,

g) İdarece verilen analiz formatlarına uyulmadığı, açıklama istenilmeyen bir kısım analiz girdilerinin değerinin (0) olarak gösterildiği ve aritmetik hata yapıldığı,

İsteklinin, idarece verilen özel ve paçal analizlerdeki girdileri tür, miktar, ölçü birimi ve diğer özellikler itibariyle aynen esas alması gerekirken; bir kısım analizlerde değişiklikler yaparak, fiyat avantajı sağladığı, analizlerdeki girdi miktarlarında yuvarlamalar yaptığı, analizlerde yer alan açıklanması istenmeyen analiz girdilerinin bir kısmı için gösterdiği fiyatlarda yuvarlamalar yaparak aritmetik hataya sebebiyet verdiği, bu hata düzeltilindiğinde teklif fiyatının üzerine çıkıldığı, analizlerde yer alan açıklanması istenmeyen analiz girdilerinin bir kısmı için (0) sıfır değer gösterdiği, hiçbir unsurun ekonomik olarak sıfır değer taşımamasının mümkün olmadığı dikkate alındığında böyle bir uygulamanın hukuken mümkün olmadığı,

h) İsteklinin analiz girdilerine ilişkin kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan rayiç fiyatları hatalı aldığı, esas aldığı rayiç fiyatın analiz girdisinin özelliklerini karşılamadığı,

ı) İsteklinin işçilik girdisi için gösterdiği bedelin 2020 yılı saatlik asgari ücret tutarı olan 13,08 TL' nin altına düşmemesi gerekirken bu kurala uyulmadığı,

j) Bir kısım analiz girdileri için, bu alanda ticari faaliyet göstermeyen firmalardan fiyat teklifi alındığı, sunulan fiyat teklifleri üzerindeki beyan ifadesinin eksik ve hatalı olduğu, tarihlerde ve onay işlemlerinde eksiklik, hata ve çelişkiler bulunduğu, fiyat tekliflerinin son geçici vergi beyanname

dönemine ait olmadığı, fiyat tekliflerinin usulünce düzenlenmiş maliyet tespit tutanağı (EK-0.5) veya satış tutarı tespit tutanağına (EK-0.6) dayanmadığı,

k) Açıklanması İstenen İş Kalemleri Kapsamında Bulunan TF.11/03 Poz No'lu "Kaba Izgara ve Sirkülasyon Yapılarında Tutulan Plastik Poşet, Pet Şişe, Ahşap, Ağaç vb. Katı Malzemelerin, Düzenli (Periyodik) Zamanlarda Çıkarılması ve Kesin Depoya Nakliyesi" iş kalemi bünyesindeki bir kısım işçiliklerin açıklanmadığı,

Sözleşmenin (33.19) maddesinin 13 no'lu alt bendinde "Yüklenici, işletme yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin çıkartılması ve kesin depoya nakliyesi işleri için asgari 1 Şoför, 1 Erbap İşçi, 1 Düz İşçi ve 1 Kamyonetten oluşacak 2 adet ekibini, mesai saatleri içinde, üstlenmiş olduğu işin önemine binaen ve iş programına uygun olarak her an iş yerinde bulundurmak zorundadır. Aksi takdirde 500-TL/Gün ceza müteakiben düzenlenecek ilk hak edişinden kesilecektir. Bulundurulması gereken ekip sayısı asgari miktar olup ihtiyaç halinde bu sayı iş programına uygun olarak yeterli sayıda artırılabilecektir." şeklinde bir düzenlemenin bulunduğu,

Bu düzenlemenin esasen TF.11/03 poz no'lu "kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periyodik; zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi" iş kaleminin birim fiyat tarifini tanımladığı, söz konusu birim fiyat tarifi kapsamında yüklenicinin bulundurması gereken personel, araç ve gerece açıklık getirdiği,

Bir başka ifadeyle aşırı düşük teklif açıklamasında bulunan isteklilerin TF.11/03 poz no'lu iş kalemine fiyat teklif ederken Sözleşmenin (33.19) maddesinin 13 nolu alt bendinde yer alan yükümlülükleri de hesaba katmalarının zorunlu olduğu, zira sözleşmenin anılan maddesinden doğan maliyeti ayrıca temsil eden bir birim fiyatın bulunmadığı,

Bir başka istekli tarafından yapılan şikâyet başvurusuna idarece verilen cevapta; Sözleşmenin (33.19) maddesinin 13 nolu alt bendinden doğan bu yükümlülüğün periyodik yapılması gereken işler kapsamında olmadığı, iş yükünün yağış durumuna göre ve mevsimsel olarak değişiklik gösterebileceği, bu nedenle madde hükmünde belirtilen “erbaap işçi” unsurunun genel giderler kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin ifade edildiği,

Söz konusu düzenlemedeki açıklık karşısında idarece verilen cevabın tamamen hatalı olduğu, zira (33.19) maddesinin 13 no’lu alt bendinde açıkça; 2 adet ekibi oluşturan işçilik ve diğer araç- gereç unsurlarının “mesai saatleri içinde”, “her an iş yerinde” bulundurulmasının zorunlu olduğunun düzenlendiği, aynı maddede işaret edilen ekip sayısının “asgari miktar” olduğunun da ayrıca hüküm altına alındığı,

Dolayısıyla TF.11/03 poz no’lu “kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periodik) zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi” iş kalemi bünyesindeki açıklanması istenen analiz girdileri belirlenirken mutlaka Sözleşmenin (33.19) maddesinin 13 nolu alt bendinden doğan “erbaap işçi” unsurunun da eklenmesi gerektiği iddialarına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

Başvuru sahibinin (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g), (h), (ı), (j) iddialarına ilişkin olarak yapılan incelemede,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Aşırı Düşük Teklifler” başlıklı 38’inci maddesinde “İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı

aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değerinin altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği'nin “Aşırı düşük teklif sorgulaması öngörülen ihalelerde yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında yapılacak işlemler” başlıklı 38'inci maddesinde “38.1. İdare, yaklaşık maliyetin hesaplanması sırasında her bir iş kalemi/grubunun yaklaşık maliyete oranını tespit edecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemleri/grupları tutarlarının büyükten küçüğe sıralandığı ve oranların kümülatif toplamının da gösterildiği “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” ile iş kalemleri/gruplarına ait ayrıntılı analizler ve analiz girdilerinin tutarları itibarıyla küçükten büyüğe sıralanmış halini gösteren “sıralı analiz girdileri tablosu” hazırlanarak yaklaşık maliyet hesap cetveli kapsamında ihale onay belgesine eklenecektir. Sıralı iş kalemleri/grupları listesi oluşturulurken, iş kalemleri/grupları tutarlarının yaklaşık maliyete oranları, en yakın dört ondalık basamaklı sayıya getirilecek biçimde yuvarlanacak ve bu oranların toplamının, yuvarlama nedeni ile 1 den farklı olması dikkate alınmayacaktır...” açıklaması,

Anılan Tebliğ’in “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “...45.1.1.5. Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri “geçerli teklif” olarak dikkate alınacaktır.

45.1.2. Sınır değer altındaki teklif sahiplerinden yaklaşık maliyetin % 80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntılar yazılı olarak istenir. Bu çerçevede; istenen açıklamanın niteliği dikkate alınarak, isteklilere beş (5) iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verilir.

45.1.2.1. İhale komisyonunca, (38.1) maddesi kapsamında idarece hazırlanan “sıralı iş kalemleri/grupları listesi” kullanılarak yaklaşık maliyetin % 80’lik kısmına giren iş kalemleri/grupları belirlenir.

Sıralı listeye göre, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya

tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenecektir. Bunların dışında kalan iş kalemleri/grupları için sorgulama yapılmayacaktır.

45.1.2.2. İhale komisyonu tarafından, açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına ait idarece (38.1) maddesine göre oluşturulan "sıralı analiz girdileri listesi" kullanılarak tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdileri tespit edilecektir.

Yaklaşık maliyeti oluşturan iş kalemi/grubu analizlerindeki analiz girdilerinden, tutarı kar ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olanlar için isteklilerden açıklama yapılması istenilmeyecektir.

Tutarı, kar ve genel gider hariç analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kar ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşması durumunda; en küçük tutardan itibaren kümülatif toplamda % 15'lik tutarın aşılmasına neden olan analiz girdisi belirlenecek, tutarı bu girdinin tutarından daha az olan girdiler için açıklama istenilmeyecektir.

Aynı girdinin yaklaşık maliyeti oluşturan birden fazla iş kalemi/grubunun analizinde yer alması halinde bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek analiz toplamının % 3'ünün altında kalıp kalmadığına göre işlem yapılır. Herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilecektir.

Analizlerdeki işçilik girdisi, tutarları analiz toplamının % 3'üne eşit veya altında olsa dahi, açıklama istenilmeyecek girdiler arasında yer alamaz.

45.1.2.3. İhale komisyonu teklifleri aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerden (45.1.2.1) maddesinde belirlediği iş kalemleri/grupları için isteyeceği açıklama ile ilgili yazıda,

(45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdilerini de belirtecektir.

İstekliler, teklifi kapsamında yer alan iş kalemleri/grupları için hazırlayacakları analizlerde (45.1.2.2) maddesine göre açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dahil analizlerini oluşturan tüm girdileri göstereceklerdir.

Örnek:

Yaklaşık maliyeti 100.000 TL olan bir ihalede; ihale komisyonu, (38.1) maddesine göre idarece oluşturulan "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" ni kullanarak yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 den küçük olan (0,6888) 8, 9 ve 10 nolu iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan 4 nolu iş kalemi/grubunu açıklama istenilecek iş kalemleri/grupları olarak belirleyecektir.

Sıralı iş kalemleri/grupları listesi

İş kalemi/

grubu No

İş kalemi/

grubu adı

Tutarı Tutar/YM Kümülatif toplam

8	32.000	0,3200	0,3200
9	20.000	0,2000	0,5200
10	16.880	0,1688	0,6888
4	15.000	0,1500	0,8388
6	9.600	0,0960	0,9348
7	2.400	0,0240	0,9588
3	2.250	0,0225	0,9813
5	1.000	0,0100	0,9913

2	750	0,0075	0,9988
1	120	0,0012	1,0000
Toplam	100.000	100,0000	

Sorgulama yapılacak olan "4" nolu iş kalemi/grubunun kar ve genel gider hariç birim fiyatının 18,49 TL olduğu varsayıldığında, ihale komisyonu tarafından, tutarı 18,49 TL'nin % 3'ü olan $(18,49 \times 0,03 = 0,55)$ 0,55 TL'ye eşit veya altında kalan analiz girdileri "vida ve plastik dupel, agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı" olarak tespit edilecektir.

Ancak söz konusu girdilerin tutarları toplamı olan 2,81 TL'nin, 4 nolu iş kaleminin kar ve genel gider hariç analiz toplamının (birim fiyatının) % 15'i olan $(18,49 \times 0,15 = 2,77)$ 2,77 TL'den fazla olması nedeniyle sıralı analiz girdileri tablosuna göre 2,77 TL'lik tutarın aşılmasına neden olan "vida ve plastik dubel" açıklama yapılması gerekli olmayan analiz girdileri içinden çıkarılacak ve "agraf 12 cm, agraf vidası, derz bandı, ses yalıtım bandı, borazan vida, derz dolgu alçısı harcı" açıklama yapılmasına gerek olmayan analiz girdileri olarak ihale komisyonunca tespit edilecektir.

İş kalemi / grubu analizi

İş kalemi / grubu

No: 4

Yangına dayanıklı alçı duvar levhaları ile metal iskeletli giydirme duvar yapılması (..... Duvar Levhası ile)

Ölçü Birimi

m2

Poz No Girdiler Ö Br. Miktarı B.Fiyatı Tutarı*

..... Vida ve plastik dubel Ad XXX XXX 0,54

.... Levha xx mm (yangına dayanıklı) m2 XXX XXX 5,00

.... Tc 60 Profilli-0,6mm m XXX XXX 3,50

.... TU 28 Profilli-0,5 mm m XXX XXX 0,80

.... Agraf 12 cm Ad XXX XXX 0,51

.... Agraf vidası Kt XXX XXX 0,31

.... Derz Bandı (Cam el.) m XXX XXX 0,34

.... Ses yalıtım bandı 5 cm m XXX XXX 0,33

.... Borazan vida Kt XXX XXX 0,35

.... Derz dolgu alçısı harcı m3 XXX XXX 0,43

.... Düz İşçi(taş.) Sa XXX XXX 0,68

.... Alçı levha ustası Sa XXX XXX 3,25

.... Alçı levha usta yar. Sa XXX XXX 2,45

Kar ve genel giderler hariç toplam 18,49

Kar ve genel giderler (% 25) 4,62

Toplam Tutar 23,11

Sıralı analiz girdileri tablosu

Girdiler Ö.B Miktarı B. Fiyatı Tutarı Kümülatif Toplam
Agraf vidası Kt XXX XXX 0,31 0,31

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Ses yalıtım bandı 5 cm m XXX XXX 0,33 0,64

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Derz Bandı (Cam el.) m XXX XXX 0,34 0,98

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Borazan vida Kt XXX XXX 0,35 1,33

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Derz dolgu alçısı harcı m3 XXX XXX 0,43 1,76

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Agraf 12 cm Ad XXX XXX 0,51 2,27

Açıklama yapılması

istenilmeyecektir

Vida ve plastik dubel Ad XXX XXX 0,54 2,81

Düz İşçi(taş.) Sa XXX XXX 0,68

TU 28 Profilli-0,5 mm m XXX XXX 0,80

Alçı levha usta yar. Sa XXX XXX 2,45

Alçı levha ustası Sa XXX XXX 3,25

Tc 60 Profilli-0,6mm m XXX XXX 3,50

Levha xx mm (yangına dayanıklı) m2 XXX XXX 5,00

(Not = Örnekteki iş kalemine ait analizdeki girdiler ve tutarları gerçek verileri yansıtmamaktadır, (45.1.2.1) ve (45.1.2.2) maddesi için oluşturulmuş sayısal örnektir.)

45.1.3. İsteklilerden teklifleri kapsamında analiz ve hesap cetveli sunmaları istenmeyecektir. Analizler ve hesap cetveli, Kanunun 38 inci maddesi uyarınca teklif fiyatı aşırı düşük olarak tespit edilen isteklilerin tekliflerinin önemli bileşenleri ile ilgili ayrıntıların belirlenmesi amacıyla, sadece aşırı düşük teklif sahibi isteklilerden istenecektir. Bu çerçevede; teklif fiyatının aşırı düşük olduğu tespit edilen istekliler tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenlerine ilişkin olarak yapacakları açıklama kapsamında;

...

b) Teklif birim fiyatlı işlerde; açıklama istenen iş kalemlerinin birim fiyatlarına ilişkin olarak ihale dokümanında verilen analiz formatına uygun analizleri sunacaklardır. Sorgulamaya konu edilmeyen iş kalemleri/grupları için analiz sunulması istenmeyecektir.

...

45.1.4. İ dare tarafından ihale dokümanı kapsamında;

a) Teklif birim fiyatlı işlerde; her bir iş kaleminin yapım şartlarına, tarif ve içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

b) Anahtar teslimi götürü bedel işlerde; iş kalemleri ve/veya iş gruplarının yapım şartlarına bağlı kalınarak, her iş kalemi/iş grubunun içeriğine göre analizde yer almasını istediği “malzeme, işçilik, makine ve diğerleri (varsa; nakliyeler, inşaat yerindeki yükleme, boşaltma, yatay ve düşey taşımalar, zamlar vb.)” sadece girdi cinslerinin belirlendiği, analiz girdileri ile miktarlarının ve tutarlarının belirtilmediği,

(Ek-Y.2)'de yer alan örneğe uygun analiz formatının isteklilere verilmesi, isteklilerin de tekliflerinin aşırı düşük olarak tespit edilerek kendilerinden açıklama istenmesi durumunda, yapacakları açıklamada sunacakları analizlerin verilen bu formata uygun olması gerekmektedir.

İdare tarafından bütün iş kalemleri/iş grupları için tek bir analiz formatı düzenlenebileceği gibi, iş kalemleri/iş gruplarının yapım şartlarına göre birden fazla analiz formatı da düzenlenebilir. Ancak bu durumda, idare ihale dokümanında hangi analiz formatının hangi iş kalemleri/iş grupları için kullanılacağını belirtmek zorundadır.

(Ek Paragraf:RG-7/6/2014-29023) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında (Değişik ibare:RG-16/3/2019-30716) veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerekmektedir. Ancak idarece niteliği gereği analiz formatı hazırlanamayan iş kalemlerine ilişkin isteklilerin açıklamaları kapsamında analiz sunmalarına gerek olmayıp, anılan iş kalemlerine ilişkin açıklamalar 45.1.13 maddesi uyarınca yapılabilir..

...

45.1.8. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak yaptığı açıklamada sunduğu analizler, ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya teknik şartnameye uygun olmayan, analiz fiyat tutarları teklif fiyatların üzerinde olan isteklilere ait teklifler reddedilecektir. Analizler üzerinde yapılan incelemede; çarpım ve toplamlarda hesaplama hatası bulunması durumunda, analiz girdilerine ait fiyatlar esas alınarak, hesaplama hatası ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Bu şekilde düzeltilmiş analiz fiyatı, teklif fiyatın üzerinde olan isteklilerin teklifleri reddedilir.

45.1.9. İş kalemleri/gruplarına ait analizler ile yardımcı ve/veya alt analizlerde yer alan işçilik fiyatları ihale tarihinde yürürlükte olan saatlik asgari ücretin altında olamaz.

45.1.10. İhale komisyonu, sınır değer altındaki tekliflerin önemli bileşenlerini;

a) Yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve yapım işinin yerine

getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda istekliler tarafından yapılan yazılı açıklamaları da dikkate almak suretiyle değerlendirir ve ihaleyi sonuçlandırır.

45.1.11. Yapım yönteminin ekonomik olması hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; kullanılan yapım yöntemi ve teknolojisinin sağlayacağı maliyet avantajının açıklanması gereklidir.

45.1.12. Seçilen teknik çözümler, yapım işinin yerine getirilmesinde kullanılacak avantajlı koşullar veya yapım işinin özgünlüğü hususunda bir açıklamada bulunulması durumunda; belirtilen çözüm, avantajlı koşul ve özgünlük sayesinde elde edilen maliyet avantajı açıklanmalıdır.

45.1.13. Teklifi aşırı düşük bulunan isteklilerin, tekliflerinde önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili olarak 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca yapacakları açıklamada, sorgulamaya konu iş kalemlerine/gruplarına ilişkin analizler ile bu analizlere dayanak teşkil eden bilgi ve belgeleri sunmaları gerekmektedir.

İsteklilerin analizlerine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler;

a. Üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri,

b. Çimento ve demir ürünleri için ilan edilmiş üretici fiyat tarifeleri,

c. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri,

ç. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mal veya

hizmetlere ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar,

d. Ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları,

e. Stoğunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları,

f. İdarece istenmesi durumunda yardımcı analizler v.b. dir.

İstekliler tekliflerine ilişkin olarak yukarıda sayılan belgelerden kendileri için uygun olanları açıklamaları kapsamında sunacaklardır.

Yukarıda sayılan bilgi ve belgelerden herhangi biri ile açıklama yapılmasının fiilen mümkün olmadığı durumlarda, istekliler tarafından gerekçesi belirtilmek suretiyle ilgili mevzuatına göre son 12 ay içinde düzenlenen açıklamaya elverişli diğer bilgi ve belgeler kullanılarak da açıklama yapılabilir (Örnek: Yurt dışından ithal edilen mallara ilişkin olarak gümrük giriş beyannamesi kullanılarak açıklama yapılabilir). Yüklenicinin dışında üçüncü kişilerce inşaat mahalli dışında imal edilen ve esaslı başka bir işçilik veya malzeme katkısı yapılmaksızın yapıya monte edilen iş kalemlerinin üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifleri ile açıklanması durumunda, bu iş kalemlerine ilişkin analiz sunulması zorunlu değildir. Ayrıca, istekliler tarafından teklif kapsamındaki harita, kadastro ve proje işlerine ilişkin yapılacak açıklamalarda üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin sunulması yeterlidir.

...

45.1.14. Aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda; (45.1.3 – 45.1.13) maddelerine uygun açıklamada bulunmayan, açıklamaları idarece tanımlanan yapım şartlarına uymayan veya teknik şartnameye aykırı hususlar içeren isteklilerin teklifleri gerekçeleri belirtilmek suretiyle reddedilecektir.

...

45.1.16. Aşırı düşük teklifine ilişkin olarak istenen sürede açıklama yapmasına rağmen teklifi reddedilen isteklilerin açıklamalarının yeterli görülmemesi nedeniyle, sadece ilgili madde numaralarına atıf yapılmakla yetinilmeyerek hangi düzenlemeye aykırılık bulunduğu da belirtilmek suretiyle kesinleşen ihale kararının bildirilmesi zorunludur.” açıklamaları yer almaktadır.

İhale dokümanında yer alan düzenlemelerden şikâyet konusu ihaleye ilişkin işin, Asya Yakası 2, Kısım Müteferrik Atıksu, Yağmursuyu Dere Temizlik Bakım Onarım İnşaatı olduğu, 100 adet ihale dokümanı satın alındığı, ihalenin 24.02.2020 tarihinde açık ihale usulü ile birim fiyat teklif alınmak suretiyle yapıldığı, ihaleye 58 isteklinin teklif verdiği, ihale komisyonunca 14.05.2020 tarihli birinci ihale komisyonu kararında sınır değerın 46.008.989,29 TL olarak belirlendiği, 27 istekli tarafından sunulan teklifin aşırı düşük teklif olarak belirlendiği ve 6 istekli tarafından aşırı düşük teklif açıklamasında bulunulduğu,

Söz konusu isteklilerden Tekbudak İnş. Mim. Müh. Ltd. Şti. – Metrosan İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. – Karaca İnş. Nakl. İş Ortaklığı'nın TF.10/01 nolu poz için idarece verilen analize cevap verilmediği gerekçesiyle, Efor Yapı İnş. Taah. ve Tic. A.Ş.nin analiz girdilerinden makinist yardımcısı ve düz işçi pozlarına ait miktarları hatalı olduğu gerekçesiyle, Hasan Vardar İnş. San. ve Tic. A.Ş. – Pam İnş. ve Turz. Ltd. Şti. İş Ortaklığı'nın TF. 11/03 poz nolu “Kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periyodik) zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi”, TF.08/05 poz nolu “Çelik boru direkli ve kafes tel ile; Koruma Çiti Yapılması (h:2,50m) (Yüklenici Malı) (Nakliye Dahil).” ve TF. 10/05 poz nolu “Tabanı betonlu Islahlı batık çalışan (deniz seviyesi altında) kapalı dere yataklarında biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin; Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya

Nakliyesi.” iş kalemleri için aşırı düşük savunma talebi tebligatı ekinde verilen analiz miktarlarına uyulmadığı gerekçesiyle, 3-El Müh. Müş. Har. İnş. Taah. Tur. Hayv. Mobl. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin birim fiyat analizlerinde işçilik kalemleri için verilen 10,12 TL/saat ve 11,38 TL/saat ücretlerinin, 2020 yılı brüt asgari ücretinin (13,08 TL/saat) altında olduğu gerekçesiyle, Erşan Erşan İnş. – Arifhan Yapı Müh. – Tekinsan Mad. – Yakut Yapı Nakl. İş Ortaklığı İnş. – Arifhan Yapı Müh. – Tekinsan Mad. – Yakut Yapı Nakl. İş Ortaklığı’nın analizlerde yer düz işçi (İnşaat işçisi) girdisine ait miktarların hatalı hesaplandığı gerekçesiyle aşırı düşük teklif açıklamalarının uygun bulunmadığı, Eren İnş. San. ve Tic. A.Ş. tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarının ise uygun bulunarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak belirlendiği, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklifin ise başvuru sahibi İnko Proje İnş. Tic. A.Ş. – Altek Grup İnş. Mad. Tic. Ltd. Şti.-Altar Müh. İnş. San.ve Tic. Ltd. Şti. İş Ortaklığı olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Aktarılan mevzuat hükümlerinden, ihale komisyonu tarafından yapılan değerlendirme neticesinde teklif fiyatı sınır değerinin altında kalan isteklilerin tekliflerinin aşırı düşük teklif olarak değerlendirilmesi ve bu teklif sahiplerinden, yaklaşık maliyetin %80’lik bölümünü oluşturan iş kalemleri/gruplarına ilişkin ayrıntıların yazılı olarak istenilmesi gerektiği,

İdarece açıklama istenilmesi gereken iş kalemleri/gruplarına göre oluşturulan “sıralı analiz girdileri listesi” kullanılarak tutarı kâr ve genel gider hariç analiz toplamının %3’üne eşit ve bu tutarın altında olan analiz girdilerinin tespit edileceği, söz konusu analiz girdilerine ilişkin olarak isteklilerden açıklama yapılmasının istenilmeyeceği (işçilik girdileri hariç), bahsi geçen hususa ilişkin olarak da açıklama isteme yazılarında, açıklanması istenilmeyecek olan analiz girdilerine yer verileceği,

Diğer yandan, kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim

fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanmış ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için, bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, ihale dokümanı kapsamında veya aşırı düşük tekliflere yönelik açıklama istenmesine ilişkin yazı ekinde verilmesi gerektiği,

İsteklilerin açıklamalarında iş kalemleri/grupları için hazırlanacak analizlerde ise, açıklama istenilmeyecek olan analiz girdileri de dâhil analizlerini oluşturan tüm girdilerin gösterileceği, açıklamada sunacakları analizlerin idarece verilen analiz formatlarına uygun olması gerektiği, aksi takdirde ihale dokümanı kapsamındaki analiz formatına, birim fiyat tariflerine, idarece tanımlanan yapım şartlarına veya Teknik Şartname'ye uygun olmayan açıklamaları sunan isteklilerin tekliflerinin reddedileceği anlaşılmıştır.

İdarece gönderilen ihale işlem dosyasında yer alan bilgi ve belgelerden ;

-TF-10/02 "Tabanı betonlu ve üstü açık dere yataklarında biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin; Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya Nakliyesi", TF-10/04 "Tabanı betonlu Islahlı batık çalışan (deniz seviyesi altında) açık dere yataklarında biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin; Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya Nakliyesi"

-TF-05/03 "Makina İle İksasız Serbest Kazı Yapılması ve Kazıdan Çıkan Malzemenin Kesin Depoya Nakli" TF-10/01 "Kapalı dere yataklarında biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin; Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya Nakliyesi"

-TF-11/01 "Üstü açık atıksu alma (çevirme) ve kum tutucu yapılarda biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin;

Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya Nakliyesi”

-TF-05/06 “İnce Kırmataş (0-30mm) Hazırlanması ve Makine ile Serilmesi (Nakliye Dahil)”

-TF-06/12 “Ocaktaşı ile 200 dozlu çimento harçlı; Taş Duvar Yapılması”

-TF-12/01 “Ø700mm’den Ø2000mm (dahil) ve daha büyük çaplardaki atıksu ve yağmursuyu kolektörlerinde, muayene bacalarında biriken teressubat, kum vb. katı atık malzemelerin el veya makine ile kazılması, çıkartılması ve kesin depoya nakliyesi”

-TF-11/03 “Kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet,pet şişe,ahşap,ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periodik) zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi”

-TF-08/05 “Çelik boru direkli ve kafes tel ile; Koruma Çiti Yapılması. (h:2.50m) (Yüklenici Malı) (Nakliye Dahil)”

TF-08/01 “Çeşitli Demir İşleri Yapılması ve Yerine Konulması (Yüklenici Malı) (Nakliye Dahil) (Boyanması hariç)”

-TF-05/01 “Makina İle İksalı Kanal Kazısı Yapılması ve Kazıdan Çıkan Malzemenin Kesin Depoya Nakli (İksa Bedeli Hariç)”

-TF-10/05 “Tabanı betonlu Islahlı batık çalışan (deniz seviyesi altında) kapalı dere yataklarında biriken teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin; Kazılması, Çıkartılması ve Kesin Depoya Nakliyesi” olmak üzere 13 adet iş kaleminin açıklanması istenen iş kalemleri olarak belirlendiği, söz konusu iş kalemlerinin paçal iş kalemi niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

Diğer yandan, idarece yapılan değerlendirme neticesinde teklif fiyatı sınır değerinin altında kalan 27 isteklinin bulunduğu, söz konusu isteklilerden 09.04.2020 tarihli yazılar ile aşırı düşük teklif açıklaması talep edildiği, bahsi geçen yazılarda

“... Kanun, Yönetmelik ve Kamu İhale Genel Tebliğinin konuya ilişkin hükümleri uyarınca;

Teklifiniz kapsamında yer alan aşağıdaki iş kalemlerine ilişkin analiz girdilerinin fiyatları ile ilgili tüm ayrıntıların (Tedarikçi veya üreticilerden alınan proforma faturalar, fiyat teklifleri, çimento ve demir ürünleri için üreticinin ilan edilmiş fiyat tarifeleri, Kamu Kurum ve Kuruluşları tarafından sunulan mal ve hizmetlere ilişkin ilan edilmiş fiyat tarifeleri veya bunlardan alınmış fiyat teklifleri, Kamu Kurum ve Kuruluşları tarafından ilgili mala ilişkin ilan edilen asgari fiyatlar, ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin maliyet/satış tutarı tespit tutanakları, stoğunda bulunan mallara ilişkin stok tespit tutanakları, yardımcı analizler vb.) Kamu İhale Genel Tebliğinin 45. maddesinde düzenlenen usule uygun biçimde açıklamanız gerekmektedir. ...” ifadelerine yer verildiği,

Yazı ekinde açıklama istenilen paçal iş kalemlerinin isimlerinin bulunduğu tablolara, paçal iş kalemlerinin ihtiva ettiği iş kalemlerinin isimlerinin bulunduğu ancak miktarlarının bulunmadığı tablolara, paçal iş kalemlerinin ihtiva ettiği iş kalemlerinin analiz girdi isimlerinin ve miktarlarının gösterildiği tablolara, açıklama istenilen iş kalemlerine ilişkin açıklama istenilmeyen analiz girdi isimlerinin bulunduğu tablolara, açıklama istenilen iş kalemlerine ilişkin açıklama istenilen analiz girdi isimlerinin bulunduğu tablolara yer verildiği görülmüştür.

İdarece isteklilere gönderilen aşırı düşük teklif açıklama talep yazısı ekinde yer verilen ve açıklanması istenen TF-05/06 poz nolu “İnce Kırmataş (0-30mm) Hazırlanması ve Makine İle Serilmesi (Nakliye Dahil)” iş kaleminin paçal iş kalemi niteliğinde olduğu, söz konusu iş kalemine ait analiz formatında yer alan 19.100.2015 poz nolu “Ocakta taş hazırlanması” analiz girdisi, 19.100.1029 poz nolu “Yükleyici

(Lastik tekerlekli) (100HP) 1 saatlik ücreti" analiz girdisi ve 19.100.1034 "Konkasörün 1 saatlik ücreti" analiz girdisi bulunduğu anlaşılmıştır.

Belirtilen analiz girdileri birim fiyat mahiyetinde olduğundan her birinin analizi ve 19.100.2015 poz nolu birim fiyat analizi içerisinde ayrıca alt analizi bulunmakta olup mevzuata uygun şekilde açıklama istenilebilmesi için en ayrıntılı şekilde temel analiz girdilerinin tespit edilmesi gerekmektedir.

İdare tarafından paçal iş kalemini oluşturan birim fiyatların analizleri aşırı düşük teklif açıklama talebi yazısı ekinde bulunan tablolarda ayrı ayrı belirtilmekle birlikte, söz konusu birim fiyat analizlerinin içerisinde aynı nitelikte analiz girdileri (amonyum nitrat, paletli delgi makinesi, düz işçi, yağcı, mazot vb.) bulunduğu ve bu girdilerin bir araya getirilerek toplanmadığı görülmektedir.

Açıklama istenilmeyecek analiz girdilerinin tespiti iş kalemi analizinde yer alan birim fiyatların alt analizinde yer alan aynı temel girdilerin toplanmak suretiyle tek bir analize dönüştürülmesi ve Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45'inci maddesine göre analiz girdilerinden, tutarı kâr ve genel gider hariç analiz toplamının %3'üne eşit ve altında olan sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tespitinin ve tutarları %3'üne eşit veya altında olması nedeniyle sorgulamaya tabi tutulmayacak analiz girdilerinin tutarlarının kümülatif toplamının kâr ve genel gider hariç analiz toplamının %15'ini aşp aşmadığının denetiminin bu şekilde yapılması ile açıklama istenilmeyen girdilerin tespiti mümkün olmaktadır. Ancak idarece bu tespitin paçal iş kalemini oluşturan her bir birim fiyat alt analizinde ayrı ayrı yapıldığı görülmüş olup, bu yöntemin anılan Tebliğ'in 45'inci maddesinde yer alan açıklamalara uygun olmadığı anlaşılmaktadır.

Aktarılan hususlar bir arada değerlendirildiğinde, kamu kurum

ve kuruluşlarınca yayımlanmış birim fiyatlar ile uyumlu olmayan iş kalemleri (özel iş kalemleri) ile idarelerce tasarlanan ve birden fazla iş kalemini ihtiva eden iş kalemleri (paçal iş kalemi) için bu iş kalemlerinde bulunan analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının, aşırı düşük teklif açıklama isteme yazısı ekinde verilmesi gerektiği, uyuşmazlığa konu ihalede açıklama istenilen iş kalemlerine ilişkin hazırlanan analizlerin paçal iş kalemi olarak hazırlandığının görüldüğü, söz konusu analizlerin anılan Tebliğ'de belirtildiği üzere "ayrıntılı analiz" niteliği taşımadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla, bu haliyle aşırı düşük teklif sorgulama işleminin usulüne uygun olarak gerçekleştirilmediği, bu şekilde yapılan bir sorgulama sonucunda aşırı düşük teklif açıklamalarına ilişkin sağlıklı bir değerlendirme yapılabilmesinin imkân dâhilinde olmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede,

a) "Sıralı iş kalemleri/grupları listesi" kullanılarak tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri/grupları ile kümülatif toplama eklendiğinde % 80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemi/grubu, sorgulamaya tabi tutulacak olan iş kalemleri/grupları olarak belirlenmesi,

b) Açıklama istenilecek paçal iş kalemlerine ait birim fiyat analizlerinin temel girdilere (işçilik, mazot, diğer malzeme girdileri, makine amortismanı vb. makine girdileri) kadar ayrıştırılarak yapılması,

c) Paçal iş kalemlerine ait analizlerde aynı poz numarasına sahip girdilerin miktar ve tutarlarının toplanması (örneğin aynı paçal iş kalemi analizi içerisinde yer alan tüm mazot girdilerinin toplanması),

d) Yukarıdaki işlemlerden sonra Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2.2'nci maddesine göre açıklama istenilmeyecek analiz girdilerinin belirlenmesi,

e) Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.2.2'nci maddesine göre aynı girdinin birden fazla paçal iş kalemi analizinde yer alması halinde, bu girdinin oranı her analiz için ayrı ayrı değerlendirilerek, herhangi bir analizdeki oranı %3'ün üstünde olan analiz girdisi için açıklama istenilmesi (Örneğin mazot girdisi birden fazla paçal iş kalemi analizinde yer alması durumunda, eğer bu paçal iş kalemleri analizlerinden en az birinde mazot girdisinin oranı söz konusu analiz toplamının %3'ünün üstünde olması halinde açıklama istenilmesi),

f) Açıklama istenilecek paçal iş kalemlerinin tümüne ilişkin olarak tek bir açıklama istenilmeyecek analiz girdileri listesinin hazırlanması,

Hazırlanan açıklama istenilmeyecek analiz girdileri listesi ile birlikte temel girdilerin cins ve miktarlarının gösterildiği, açıklama istenilecek paçal iş kalemlerine ait analiz formatlarının sınır değer altında teklif veren isteklilere gönderilerek yeniden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi ve bu aşamadan sonraki işlemlerin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Başvuru sahibinin (k) iddiasına ilişkin olarak yapılan incelemede,

Sözleşme Tasarısı'nın "Diğer hususlar" başlıklı 33.19'uncu maddesinin 13'üncü bendinde "...Yüklenici, işletme yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç v.b. katı malzemelerin çıkartılması ve kesin depoya nakliyesi işleri için asgari 1 şoför, 1 Erbap İşçi, 1 Düz İşçi ve 1 Kamyonetten oluşacak 2 adet ekibini, mesai saatleri içinde, üstlenmiş olduğu işin önemine binaen ve iş programına uygun olarak her an iş yerinde bulundurmak zorundadır. Aksi takdirde 500-TL/Gün ceza müteakiben düzenlenecek ilk hak edişinden kesilecektir.

Bulundurulması gereken ekip sayısı asgari miktar olup ihtiyaç halinde bu sayı iş programına uygun olarak yeterli sayıda

artırılacaktır...” düzenlemesi,

İhale dokümanı birim Fiyat tariflerinin “TF.11/03- Kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periodik) zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi” başlıklı maddesinde “Ölçü Birimi: adet

Tarifi: Atıksu alma(çevirme) ve Sirkülason yapılarındaki kaba ızgaralarda biriken, teressubat, kum, taş vb. katı malzemelerin, gerekli iş ve işçilik emniyet tedbirleri alınmak suretiyle; kazılması, asansör (veya el) ile dışarıya çıkartılması; katı atık malzemenin görünüş, koku, toz, sızdırma ve benzeri faktörler yönünden çevreyi kirletmeyecek şekilde figüre edilmesi, gerekirse kurutulması; taşıtlara yüklenmesi, nihai depolama sahalarına nakliyesi ve boşaltılması (döküm bedeli dahil), depo sahasına serilmesi için; her türlü işçilikler, makine, alt yapı tesislerinin korunması, askıya alınması, hasar halinde onarılması, su boşaltma, ve her türlü müşkülât zamları, çalışma güçlüğü, sigorta masrafları, yatay ve düşey taşımalar, nakliye bedeli, genel giderler ve müteahhit karı; dahil olmak üzere, 1 adet Atıksu alma yapısı, sirkülasyon vb. yapıların ızgara temizliğinin yapılması.

Ölçü : İdarece verilen iş emri ile temizliği istenen atıksu alma yapısı, sirkülasyon vb. yapı üzerinde bulunan ızgaranın temizliğinin yapıldığının tespiti karşılığın 1 adet olarak ölçülendirilir. Her ebat en ve boydaki atıksu alma yapısı, sirkülasyon vb. yapılar üzerinde bulunan ızgaralar 1 adet kabul edilecektir.

Not :

1) Kaba ızgaraların temizliği sonrası çıkan malzemeler, taşıma izni alınmış nakliye araçlarıyla ve İBB'nin döküm izni verdiği ruhsatlı nihai döküm sahalarına yapılması ile döküm makbuzları (veya fatura) aslı kontrol teşkilatına ibraz edilerek, onay alındıktan sonra, fotokopyaları hakediş dosyasında muhafaza edilecektir.

2) Temizliği yapılan her ızgaranın temizlik öncesi ve sonrası halleri tarihli fotoğraf ile hakedişlerde belgelenecektir." düzenlemesinin yer aldığı,

Aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında isteklilere gönderilen TF.11/03- Kaba ızgara ve sirkülasyon yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin, düzenli (periodik) zamanlarda çıkarılması ve kesin depoya nakliyesi" iş kalemine ait analiz formatının düz işçi (inşaat işçisi), şoför, arazöz (5 tonluk su sandıklı), mazot (motorin), şantiye dışına kamyonla kazı malz. ve moloz nakli girdilerinden oluştuğu,

Anılan Tasarı maddesinde yüklenicinin işletme yapılarında tutulan plastik poşet, pet şişe, ahşap, ağaç vb. katı malzemelerin çıkartılması ve kesin depoya nakliyesi işleri için asgari olmak üzere 1 şoför, 1 erhap işçi, 1 düz işçi ve 1 kamyonetten oluşacak 2 adet ekibini, mesai saatleri içinde, üstlenmiş olduğu işin önemine binaen ve iş programına uygun olarak her an iş yerinde bulundurmak zorunda olduğu düzenlenmiş olup, söz konusu işçilerin unvanları ile ayrı ayrı sayılmak suretiyle asgari düzeyde olduğu ve gerekli görülmesi durumunda idarece sayının arttırılacağının düzenlendiği ve her an iş yerinde bulundurulması gerektiği ifade edilmiştir.

İdarece şikâyet başvurusuna cevapta ise işçilik giderinin genel giderler arasında değerlendirilmesi gerektiği ifadelerine yer verilmiş olup, birim fiyat tarifleri incelendiğinde ise ilgili iş kaleminin tanımının yapıldığı,

işçilik için gerekli personele yer verilmediği anlaşılmıştır.

İdarece Sözleşme Tasarısı'nda sayılan işçilerin asgari düzeyde olduğu, ihtiyaç duyulması halinde sayının arttırılabileceği ve işçilerin iş programına uygun olarak, her an iş yerinde bulunması gerektiği hususları da bir arada düşünüldüğünde 1 adet ızgara temizliği için gerekli erbab işçi girdi miktarının tespit edilerek aşırı düşük teklif sorgulaması kapsamında isteklilere gönderilen analiz formatında ayrıca yer verilmesi gerektiği, ayrıca işçilik giderlerinin açıklanması zorunlu giderlerden olduğu ve genel giderler içerisinde değerlendirilemeyeceği anlaşıldığından, söz konusu iddianın yerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemlerle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, açıklanması istenilen özel pozlara ilişkin analiz girdileri ve miktarlarının gösterildiği analiz formatlarının yukarıda belirtildiği şekliyle hazırlanarak, aşırı düşük teklif sorgulama yazısı ekinde isteklilere gönderilmek suretiyle teklif fiyatı sınır değerinin altında olan isteklilerden yeniden aşırı düşük teklif açıklaması istenilmesi ve bu aşamadan sonraki işlemlerin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

Oybirliği ile karar verildi.